

Kuriantys Lietuvai kaimo rašytojai – šviesos nešėjai

Irena NAGULEVIČIENĖ

Birželio mėnesį Jonavos suaugusiųjų švietimo centro salėje įvyko Lietuvos kaimo rašytojų sąjungos ataskaitinis rinkiminis suvažiavimas. Jo metu išrinkta sambūrio valdyba bei revizijos komisija. LKRS pirmininko pareigas kitai kadencijai vėl patikėtos sąjungos įkūrėjui ir ilgamečiui jos vadovui Kostui Fedaravičiui.

Vėliavos simboliai primena gamtą.

Rezoliucijos priesakai

LKRS buvo įkurta prieš 20 metų, 1994 m. sausio 28 d. kaimo kūrėjai, atvykę iš įvairių Lietuvos rajonų, steigiamajame suvažiavime, vykusiame Jonavos rajono savivaldybės posėdžių salėje, įkūrė Lietuvos kaimo rašytojų sąjungą ir paskelbė rezoliuciją.

„Mūsų tikslas – kūryba. Mūsų veikla visuomeninė, savarakiška. Mes laikomės humanistinių, švietėjiškų pažiūrų, puoselėjame dr. Vinco Kudirkos, jo bendraminčių, lietuvių literatūros demokratines tradicijas ir tautos papročius, rūpinamės kultūra, nepripažįstame jokios prievartos kūrybiniame procese. Mes už argumentuotą disputą, geranorišką kritiką, sakome: niekas iš mūsų negali atimti teisės kurti – ši teisė nepriklausoma Lietuvos Respublikos dovana kiekvienam jos pileičiui. Todėl teigiame: neužstok kitam saulės, o būk pats ja. Mes nepripažįstame savo veiklos kitų kūrybinių sąjungų veiklai: tegul kurią tūkstančiai kūrėjų. Visiems užteks ir žemės, ir dangaus. Mūsų svarbiausias tikslas – dalyvauti

Jubilieatė J. Matevičienė jau išleidusi kelias poezijos knygas.

Čiūs svyruoja apie pusantro šimto, o LKRS tapo veiklia kūrybine organizacija. Dviejų dešimtmečių Sąjungos narių kūrybinę veiklą vainikuoja 33 knygos, kurias sudaro almanachai, antologijos, knygos apie sambūrio judėjimą. Ir suvažiavimo proga pasirodė naujausia antologija „Jau saulė“, kurioje publikuojama per 70-ies LKRS narių kūryba.

Kiekvienais metais vasaros ir rudens šventės buvo organizuojamos vis kitoje Lietuvos vietoje – galima sakyti, apvažiutuota visa Lietuva, susipažinta su jos istorija, paminklais, kaimo žmonėmis. Kasmet būdavo skelbiami konkursinių kūrinių bei knygų nugalėtojai. Premijas nugalėtojams paskatinti įsteigė akcinė bendrovė „Achema“, Jonavos ra-

Kaimo rašytojų sąjungos vairs patikėtas K. Fedaravičiui.

Premiją „Geriausios knygos apie kaimą“ laureatui, veliuoniškiui, garbaus amžiaus pedagogui S. Liutvinavičiui įteikė vicemeras V. Venckūnas.

Lietuvos kūrėjus, atvykusius į suvažiavimą, dar labiau suartinio bendra daina.

Autorės nuotr.

■ ■ ■
Kiekvienais metais vasaros ir rudens šventės buvo organizuojamos vis kitoje Lietuvos vietoje – galima sakyti, apvažiutuota visa Lietuva, susipažinta su jos istorija, paminklais, kaimo žmonėmis.

nesibaigiančiame kūrybiniame tautos procese. Todėl kiekvienas turime teisę kūrybai ir tos teisės negali atimti jokie kritikai, jokie valdininkai. Kūrėjai kuria ne kritikai, ne partijoms, o tautai. Mes už gyvą kūrybos laštelę kiekviename kaime. Todėl skelbiame: gražu ir dora tai, kas paprasta. Ne keistumas, o paprastumas – didžiausia vertybė. Mes kuriame Lietuvai, nes jos šaknis neparpuodamoje kaimo žemėje.“

Tada LKRS pirmininku buvo išrinktas žurnalistas, rašytojas, pedagogas K. Fedaravičius. Nuo vidurinės mokyklos laikų puoselėjęs dr. V. Kudirkos idėjas, jis atgaivino daugiau kaip prieš šimtmetį už Lietuvos sienų leista žurnalą „Ūkininkas“, teigusi, kad kaimo žmogui reikia ne tik praktinių patarimų, bet ir literatūrinių paskaitimų. K. Fedaravičiaus iniciatyva Jonavoje atgaivino ir leidžiamą „Ūkininko“ tikslas – sutelkti rašytojus būti kaimo šviesos nešėjais.

Išliekamoji sambūrio vertė

Per dvi dešimtis metų literatūrai sambūris išsiplėtė, jo narių skai-

jono savivaldybė, Žemės ūkio ministerija. LKRS veiklą gerai suprato ir įvertino ne tik minėti rėmėjai, bet ir Žemės ūkio rūmai, Vidaus reikalų ministerija, bendrovė „Bal-dai Jums“, Pasvalio rajono žemės ūkio bendrovė „Draugystė“, įvairių rajonų savivaldybės, įstaigos, imonės. Sąjungos iniciatyva Jonavos Ramybės parke išliko koplytstulpis Abraomui Kulviečiui, kurio atsiradimą rėmė bendrovė „Achema“, o Sąjungos narių lėšomis Pasvalio rajone, Krinčine, pastatytas paminklas „Kūrėjas“, pasiekta, kad Krinčino muziejui būtų suteiktas Eugenijaus Matuzevičiaus ir Leonardo Matuzevičiaus vardas.

Per minimą laikotarpį 50 Sąjungos narių išėjo į Amžinybę. Bet sambūris nesilpnėja, nes jį ateina nemažai jaunu, daug galinčių nuveikti žmonių. „Jūs atlikote tai, ką galėjote padaryti – Lietuva buvo Jūsų kūrybos stalas, prie kurio visiems užteko vietos ir garbės. Mes atėjome ir einame, žinodami, kad kūryba – ne lenktynės, o sudėtingas kūrybos procesas“, – sakė K. Fedaravičius.

Premijuotas veliuoniškis

Tą pačią dieną buvo surengta ir tradicine tapusi respublikinė LKRS šventė „Mes atėjome ir einame“. Jos metu iškilmingai įteikti bilietai naujesiems Sąjungos nariams, tarp kurių ir „Lietuvos aidą“ redaktorius Algirdas Pilvelis, daugybė jaunų žmonių iš įvairių rajonų. Padėkomis pagerbti sukaktuvininkai, minintys asmeninius jubiliejus. Kaip teigė jubilieatė iš Plungės Janina Matevičienė, kurią į Sąjungą „atvedė“ a. a. Birutė Lengvenienė, dalyvavimas LKRS veikloje jai suteikė naują kvėpavimą. „Pajutau, kad ir provincijoje gyvenantis kūrėjas yra vertinamas taip pat, kaip ir didmiesčio rašytojas. Džiaugiuosi, galėdama realizuoti savo vidinį pasaulį visos Lietuvos fone“, – sakė viešnia iš Žemaitijos.

Svarbiausiu akcentu tapo „Geriausios knygos apie kaimą“ laureato paskelbimas. Šiemet Jonavos rajono savivaldybės 1000 litų premija apdovanotas Jurbarko krašto kūrėjas iš Veliuonos, pedagogas Stasys Liutvinavičius. Rašytoją pasveikino ir premiją įteikė Savivaldybės vicemeras Vytautas Venckūnas. „Esu buvęs kaimo mokytojas, kasdien bendrauju su žmonėmis, ekskursantams pasakoju apie Veliuoną, parodau žymias vietas. Knyga man – šventas dalykas“, – kukliai sakė laimėtojas, padėkamuodamas savo eilėraštį.

Susirinkusieji keitėsi knygomis, elektroniais paštais, telefono numeriais, kvietė į jų organizuojamus renginius. Pritardama gitara, šventėje koncertavo Virginija Stundzienė iš Panevėžio rajono. ■

Poezijos klubo „Šaltinis“ narių kūryba

Ema VOSYLIENĖ

Palydint emigruojančius

Neskaitau jau poetų – per daug apsiniaukę vokai,
Per dažnai ištuštėjus erdvė atkartoja žodžius –
Jie vis rašo ir rašo keisčiau apie tai ir ne tai,
Apie kiemą ir namą, bemieges naktis ir sapnus,
Apie ankančių akmenį, snaigių drėgnąsias giesmes
Ir raudojantį vaiką prie avilio, pilno medaus –
O juk rieda greitai traukiniai – pasilikame mes –
Jie išsiveža žmones, kurie su mumis neuogaus,
Be kurių sutrupės šuliniai, tik šunelių daugės,
Ir visai negraudins dabartinių dainų turinys.
Neklausysiu poetų – per daug ištuštėjo erdvės,
Kai pilkšvi traukiniai – pats tikriausias eilių kratinys.

Nijolė SMOLINA

Jonava naktį

Kai už saulėlydžio nudunda traukinys,
Beržų lopšinės supamas, manasis mieste, užmiegi.
Užsnūdo pūko debesys Neris vilny,
Ievas šakom žilvičiai apkabino.
Šis vakaras kaip amžinybė tegul bus.
Lakštingalų gaidų iškris lietus.
Mūs nuovargi ir abejones upė išneš.

Algimantas KATILIUS

Ašaros tyla

Įteigu tu, ašarėlė, kalbėtum,
Pasakytum – kenciu kaip jinai...
Kad ir mano širdy šaltos vėtros,
Prieglobstėlio neteko jausmai.

Prieglobstėlio – prie šildančio žvilgsnio,
Prie sidabro sruogelės plaukuos,
Kaip jie trokšta, kad jį juos priimtų
Ir ipintų į posmus dainos.

Ir atskristų dainelė švelnutė,
Bet nebaisūs kai būtų žaibai,
Ir širdy pražydėtų žibutė,
Vėl galėčiau gyventi tik jai...

Tyli tyli graudi ašarėlė,
Koks gyvenimas – žino jinai...
Nesiskleidžia žiedai rudenėly,
Per vėlai, viskas jau per vėlai...

Tau tūkstančius dainų dainuosiu aš,
Kurios išplauks iš sielos, iš gėlmės.
Tik mėnuo nusitūtojavęs viską stebės,
Suks ratą dangumi link vienišos žvaigždės,
Juodu minčių šešėlius spindesį paslėps.
Nukris aušra, sukrūpčiojusi sužeistu paukščiu.
Į naują dieną, vėl pakilus, nuplansos,
Kad vakare sulauktų palaimingos ramumos.